

COVID-19 — гостра респіраторна хвороба, спричинена коронавірусом SARS-CoV-2. Тяжкість перебігу захворювання залежить від багатьох факторів. Основною групою ризику тяжкого перебігу хвороби чи смерті є літні люди та люди з хронічними захворюваннями. Захистити себе та інших від інфікування допоможуть прості й корисні звички: використовуйте захисні маски, користуйтеся дезінфектантами, мийте руки і тримайте дистанцію понад 1,5 м

Україна розпочала п'ятий етап вакцинації. Всі охочі можуть вакцинуватись у найближчому пункті щеплень чи центрі масової вакцинації. Щеплення — добровільні й безоплатні. Вакцинація ефективно запобігає тяжкому перебігу хвороби й рятує життя.

Вакцини

Наразі для вакцинації в Україні використовують та планують використовувати вакцини знаних у світі розробників і виробників

AstraZeneca (Covishield та AstraZeneca-SKBio)

Вакцина розроблена Оксфордським університетом та британсько-шведською компанією AstraZeneca. Дозволена для екстреного використання в Європейському Союзі та інших країнах. Україна також уклала контракт на купівлю вакцини за кошти державного бюджету та отримала 500 тис доз вакцин у межах цього контракту. У Південній Кореї вакцину виробляє компанія SK BioScience. В Індії вакцину за ліцензією виготовляє Serum Institute of India під назвою Covishield.

Як діє цей тип вірусної векторної вакцини проти COVID-19?

Цей тип векторної вакцини є нереплікативною векторною вакциною, яка не здатна утворювати нові вірусні частинки; цей тип виробляє лише антиген вакцини. У векторних вакцинах проти COVID-19 використовуються вірусні вектори, що не відтворюються.

Oxford/AstraZeneca отримала схвалення для екстреного використання у Великій Британії, Індії та ЄС. Ефективність цієї вакцини варіюється від 63% у захисті від симптоматичного COVID-19 осіб від 18 років.

Вакцину AstraZeneca (Covishield) вводять внутрішньом'язово. Для повноцінної імунізації потрібно отримати дві дози вакцини з інтервалом від 4 тижнів (у епідемічний період) до 12 тижнів (у період епідемічної стабільності).

Введення вакцини Covishield слід відкласти пацієнтам із тяжкою формою лихоманки. Однак наявність незначної інфекції (наприклад, застуди) та субфебрильної температури не повинна спричинити відкладення вакцинації.

Pfizer-BioNTech (Comirnaty)

Вакцина Pfizer-BioNTech проти COVID-19 — перша вакцина, яка отримала дозвіл на екстрене застосування від Всесвітньої організації охорони здоров'я (ВООЗ). Вакцина показала свою ефективність на рівні приблизно 95% за медіанним значенням спостережень протягом двох місяців. Оцінка показала, що вакцина відповідає обов'язковим критеріям безпеки та ефективності, визначеним ВООЗ. Стратегічна консультативна група ВООЗ з імунізації рекомендує Pfizer-BioNTech як безпечну та ефективну вакцину для людей у віці від 16 років і старше, включаючи осіб старше 65 років.

Вакцина Pfizer-BioNTech проти COVID-19 (Comirnaty) була розроблена компанією Pfizer у США та BioNTech у Німеччині.

Вакцина Pfizer-BioNTech проти COVID-19 є вакциною на основі мРНК. Потрапляючи в клітини людини, вона вчить їх робити копії шиповидного білка вірусу. Це викликає імунну відповідь всередині нашого організму. Ця імунна відповідь захищає нас від зараження, якщо справжній вірус потрапить у наш організм.

Вакцину Pfizer BioNTech від COVID-19 вводять внутрішньом'язово. Для повноцінної імунізації необхідно отримати дві дози вакцини з інтервалом у три тижні.

Введення вакцини Comirnaty слід відкласти пацієнтам із тяжким фебрильним захворюванням або гострою інфекцією. Однак наявність незначної інфекції (наприклад, застуди) та субфебрильної температури не повинна спричинити відкладення вакцинації.

Вакцину Comirnaty слід з обережністю використовувати хворим на тромбоцитопенію, людям з будь-яким порушенням згортання крові або тим, хто перебуває на антикоагуляційній терапії через ризик кровотеч та синців.

Пацієнти з ослабленим імунітетом можуть мати відносно слабку імунну відповідь на курс вакцинації.

Sinovac Biotech (CoronaVac)

Вакцина китайського фармацевтичного підприємства Sinovac Biotech, що спеціалізується на виробництві вакцин проти гепатиту та грипу.

Дозволена для екстреного використання в Азербайджані, Бразилії, Китаї, Чилі, Індонезії та Туреччині.

Після прибуття в Україну вакцина пройшла лабораторний контроль і допущена до використання 9 березня 2021 року. Якість вакцин контролюється Міністерством охорони здоров'я України.

Вакцина CoronaVac - це інактивована вакцина, вона містить у своєму складі неактивний, "вбитий" вірус.

Організм реагує на нього та виробляє імунітет. Схоже працюють деякі вакцини проти поліомієліту та грипу.

Вакцину CoronaVac/Sinovac Biotech від COVID-19 вводять внутрішньом'язово. Для повноцінної імунізації необхідно отримати дві дози вакцини з інтервалом у 14-28 днів.

Вакцину CoronaVac протипоказано використовувати для щеплення осіб з синдромом Гійєна-Барре та іншими серйозними захворюваннями нервової системи, наприклад, поперечний мієліт, демієлінізація.

Spikevax / Moderna

Вакцина проти COVID-19 розроблена американськими Національним інститутом алергії та інфекційних захворювань (NIAID), Управлінням з удосконалення біомедичних досліджень (BARDA) та компанією Moderna. Ефективність вакцини для профілактики COVID-19, незалежно від попереднього інфікування SARS-CoV-2, через 14 днів після введення другої дози становила 93,6%. Вакцина Moderna (Spikevax) проти COVID-19 розроблена американською фармацевтичною компанією Moderna. 18 липня 2021 року в Україну надійшло 2 млн доз вакцини Spikevax/Moderna.

Вакцина Spikevax/Moderna проти COVID-19 є вакциною на основі мРНК. Потрапляючи в клітини людини, вона вчить їх робити копії шиповидного білка вірусу. Це викликає імунну відповідь всередині нашого організму. Ця імунна відповідь захищає нас від зараження, якщо справжній вірус потрапить у наш організм. Вакцини на основі мРНК безпечні. Їхнє виробництво передбачає виготовлення лише генетичного матеріалу, а не вірусу.

Особливості застосування вакцин

Вакцинація від COVID-19 допоможе вам сформувати імунітет до вірусу. У відповідь на введення вакцини організм певним чином формує імунну відповідь, яка захистить від важкого перебігу та ускладнень хвороби.

Відповідно до інструкції після вакцинації можуть проявлятися деякі побічні реакції.

Переважна більшість осіб відчуватимуть лише незначні ефекти, якщо вони взагалі будуть, які триватимуть тимчасово. Ці реакції є нормальними та минають за кілька годин/днів після вакцинації.

Після вакцинації необхідно спостерігати за пацієнтом протягом 30 хвилин на випадок виникнення алергічної реакції.

Загальні протипоказання:

- Важка алергічна реакція на попередню дозу вакцини.
- Гіперчутливість до одного з компонентів вакцини.
- Гостре захворювання (температура тіла вище 38,5°C).
- Незначні інфекції, наприклад, застуда або субфебрильна температура, не повинні відмінити вакцинацію.

Протипоказання для застосування вакцини Comirnaty/Pfizer-BioNTech:

- Наявність в минулому важкої алергічної реакції (наприклад, анафілаксії) на будь-який компонент вакцини, зокрема, відомої важкої алергічної реакції на поліетиленгліколь (ПЕГ) або родинні молекули.

Протипоказання для застосування вакцини CoronaVac/Sinovac Biotech:

- Вагітність та годування грудьми;
- Синдром Гійєна-Барре в анамнезі

Вакцинація від COVID-19 не спричинить захворювання.

Однак, існує ймовірність того, що ви отримаєте першу дозу вакцини вже інфікованим, коли симптоми хвороби ще не розвинулись.

Загальна слабкість або підвищення температури — це звичайна реакція на вакцину від COVID-19. Ці симптоми зникають через кілька днів після вакцинації.

Проте якщо у пацієнта з'явилися характерні симптоми захворювання на COVID-19 — висока температура, постійний кашель, втрата нюху чи смаку — слід звернутися до сімейного лікаря для проведення обстеження на COVID-19.

Застосування вакцин проти COVID-19 може мати відмінності у таких груп пацієнтів:

Люди, які перехворіли або зараз хворіють на SARS-CoV-2

Дані клінічних випробувань вказують, що дозволені на даний момент вакцини проти COVID-19 можна безпечно вводити людям, які були інфіковані SARS-CoV-2 і вже одужали. При цьому проводити тестування для оцінки гострої інфекції SARS-CoV-2 або серологічне тестування не потрібно.

Мінімальний інтервал після перенесеного COVID-19 та введенням вакцини визначається закінченням періоду ізоляції.

Прес-служба Управління охорони здоров'я облдержадміністрації